

IV. 9.1.0. Charakteristika předmětu Pracovní činnosti

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět *Pracovní činnosti* vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti, pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Předmět *Pracovní činnosti* přitom vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Žáci se v něm učí plánovat, organizovat a hodnotit svou pracovní činnost (samostatně i v týmu), učí se pracovat s různými materiály. Jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět *Pracovní činnosti* vyučujeme ve všech ročnících jednu hodinu týdně. V souladu s potřebami bezpečnosti práce jsou třídy (případně ročníky) výuce děleny v zpravidla tak, aby skupiny ve vyšších ročnících 1. stupně nepřesáhly počtu 25 žáků a skupiny ve třídách na 2. stupni nepřesáhly počtu 23 žáků. Tyto hraniční počty mohou být v odůvodnitelných případech měněny.

Výuka předmětu *Pracovní činnosti* je na 1. stupni rozdělena do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem, kde žáci podle slovního návodu a předlohy vytvářejí jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů
2. Konstrukční činnosti, kde žáci zvládají elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
3. Pěstitelské práce, kde žáci pečují o nenáročnou rostlinu a zároveň provádějí pozorování přírody, zaznamenávají je a vyhodnocují výsledky těchto pozorování
4. Příprava pokrmů, kde se žáci učí připravovat tabuli pro jednoduché stolování a samozřejmě se i při stolování vhodně chovat

Výuka předmětu *Pracovní činnosti* je na 2. stupni rozdělena následujícím způsobem:

v 7. ročníku mají všichni žáci zařazené tyto okruhy

1. Pěstitelské práce a chovatelství, kde pěstují vybrané rostliny a prokazují znalost chovu drobných živočichů
2. Design a konstruování, kde provádějí montáž a demontáž nejrůznějších předmětů a sestavují různé modely

v 8. a 9. ročníku pak mají tyto okruhy

1. Provoz a údržba domácnosti, kde získávají základní dovednosti pro práci v domácnosti
2. Svět práce, kde získávají informace a dovednosti potřebné pro vlastní uplatnění na trhu práce

Předmětem *Pracovní činnosti* prolínají všechna průřezová témata, zejména *Osobnostní a sociální výchova* a *Výchova demokratického občana* (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci) a *Environmentální výchova* (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu vedoucí k budování a rozvíjení kompetencí:

1. kompetencí k učení

- vytváříme příležitosti, v nichž si žáků osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí a pro svou práci potřebují používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- vedeme žáky k práci podle návodu, učíme žáky porozumět technické dokumentaci jednoduchých zařízení
- učíme žáky plánovat činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- vedeme žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost

2. ke kompetenci k řešení problémů

- vedeme žáky při plnění zadaných úkolů k promýšlení pracovních postupů
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů
- vedeme žáky k praktickému ověřování řešení problémů
- vedeme žáky ke schopnosti prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

3. ke kompetenci komunikativní

- seznamujeme žáky s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů, usilujeme o rozšiřování jejich slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, vedeme je ke strukturovanému popisu postupu vlastní (individuální i kolektivní) práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- předkládáme žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci

4. ke kompetenci sociální a personální

- motivujeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- vytváříme pracovní skupiny, zapojujeme žáky do společné práce, při níž se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých a společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

5. ke kompetenci občanské

- respektujeme individuální rozdíly žáků a umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- zdůrazňujeme důležitost vzájemné lidské spolupráce
- vedeme žáky k pochopení různých lidských činností
- motivujeme k odpovědnosti za zachování životního prostředí
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

6. ke kompetenci pracovní

- vedeme žáky ke správnému a bezpečnému používání nástrojů a materiálů a ke správnému a zodpovědnému zacházení a pracovními pomůckami
- diskutujeme o hospodárnosti různých pracovních postupů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- motivujeme žáky k odvedení práce v co nejlepší kvalitě a co nejhospodárněji
- zdůrazňujeme vztah k volbě povolání – hraní rolí, diskuse, skupinová práce
- seznamujeme žáky s různými profesemi /exkurze, film, beseda apod./
- uvědoměle, správně a bezpečně volíme a používáme různé pracovní nástroje
- požadujeme dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny práce, včetně používání ochranných pracovních prostředků